

8.4. Kommunernes Landsforening

Tilsynet holdt den 19. juni 2007 møde med Kommunernes Landsforening, hvor der blev drøftet områder, hvor KL og tilsynet begge har en tilsynsopgave, når det gælder forholdene for de tvangsanbragte børn og de demente, også set i lyset af kommunernes nye tilsynsforpligtelse efter kommunalreformen.

9. DELTAGELSE I KONFERENCER M.V.

Hvidovre Hospitals Psykiatriske Afdeling inviterede tilsynet til en dialog om behandling af psykiatriske patienter gennem et praktikophold på afdelingen. Tilsynet blev endvidere inviteret til Roskilde Amtssygehus Fjordens temadag den 27. marts 2007 »Åben dialog nu og i fremtiden«.

10. INFORMATION OM TILSYNETS ARBEJDE

I det forløbne folketingsår har tilsynet vanen tro udsendt en folder om årets arbejde i tilsynet med henblik på at udbrede kendskabet til hele sin virksomhed til en bredere kreds af offentlige myndigheder, personale og - ikke mindst - patienter.

Målet er, at folderen skal medvirke til en positiv udvikling, således at administrativt frihedsberøvede personer, hvor de end befinder sig, bliver tilbudt nogle forhold, som samfundet kan være bekendt. Folderen blev oprindeligt udsendt til ca. 350 forskellige myndigheder, organisationer, foreninger m.v. Efterfølgende er folderen udsendt enten efter anmodning eller i forbindelse med besvarelse af henvendelser.

Den særlige pjøce om tilsynet, der nærmere beskriver tilsynets opgaver efter grundloven, udsendes enten efter anmodning fra f.eks. psykiatriske afdelinger eller uddannelsessteder eller i forbindelse med besvarelse af henvendelser.

Tilsynets offentlige dokumenter kan endvidere findes på Folketingets hjemmeside www.folketinget.dk.

*Hans Andersen (V) Ulrik Kragh (V) Birgitte Josefsen (V) fmd. Tina Petersen (DF) nfm.
Per Ørum Jørgensen (KF) Karen J. Klint (S) Hüseyin Arac (S) Charlotte Fischer (RV)
Anne Baastrup (SF)*

Partierne ønsker desuden at understrege, at § 71-tilsynet i forvejen kan føre tilsyn med, om disse kommunale tilsyn fungerer optimalt over for det enkelte anbringelsessted og den enkelte frihedsberøvede person. Denne tilsynsform har været aktiveret i forbindelse med de konkrete sager, der er baggrund for beslutningsforslaget. Tilsynet har i alle sager fået svar på de rejste spørgsmål, ligesom kommunerne (og tidligere amtskommunen) har fulgt § 71-tilsynets spørgsmål op ved selv at iværksætte f.eks. et skærpet tilsyn med øget bevågenhed vedrørende den enkelte anbragtes behandlingsforhold, herunder om anvendelsen og administrationen af indgreb i selvbestemmelsesretten og forbud mod magtanvendelse sker efter de gældende regler. Har dette ikke været tilfældet, er der blevet rettet op herpå.

Partierne anbefaler, at § 71-tilsynet fortsætter med det, der kan betegnes som »tilsyn med tilsynet«, og at § 71-tilsynet er aktivt i en dialog med kommunerne om kvaliteten i deres tilsyn med de private døgn-tilbud.

Et *mindretal* i udvalget (DF) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse*.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget mener, at en række sager vedrørende institutioner, der modtager administrativt frihedsberøvede personer, har vist, at personer på nogle af disse institutioner angiveligt har været udsat for fysisk magtanvendelse eller anden nedværdigende behandling. På den baggrund ønsker DF at åbne for muligheden for, at § 71-tilsynet kan foretage uanmeldte besøg på private institutioner, der modtager administrativt frihedsberøvede personer.«

8. MØDER

8.1 LPD

Tilsynet holdt den 8. november 2006 møde med formanden for Landsforeningen af Bistandsværger og Patientrådgivere i Danmark, Ole Kølle.

På mødet fremlagde formanden de udfordringer, som foreningen så i den kommende tid, herunder hvorledes deres informations- og undervisningsopgave.

8.2 Dansk Psykiatrisk Selskab

Tilsynet holdt den 17. januar 2007 møde med Dansk Psykiatrisk Selskab.

Dagsordenen for mødet var selskabets arbejde og de input, som tilsynet havde fået under studieturen til Lapland i september 2006, hvor tilsynet hørte nærmere om Open Dialogue in Psychosis.

8.3 Folketingets Ombudsmand

Tilsynet holdt den 31. januar 2007 møde med Folketingets Ombudsmand. På mødet drøftede tilsynet og Folketingets Ombudsmand erfaringer med at udøve tilsyn, og hvorledes tilsyn generelt er tilrettelagt.

§ 71-tilsynets virksomhed 2006-2007

Udgiver: Tilsynet i henhold til grundlovens § 71, Folketinget

Udgivelsesår: 2008

Layout og produktionsstyring: Folketinget, Kommunikationssektionen

Tryk: Indhold: Folketinget, Printcentret, omslag: Jungersen Grafisk

Oplag: 350

7.	B 49 – Forslag til folketingsbeslutning om § 71-tilsynets virksomhed og kompetence	18
8.	Møder	19
8.1.	Landsforeningen af Patientrådgivere & Bistandsværger i Danmark	19
8.2.	Dansk Psykiatrisk Selskab	19
8.3.	Folketingets Ombudsmand	19
8.4.	Kommunernes Landsforening	20
9.	Deltagelse i konferencer m.v.	20
10.	Information om tilsynets arbejde	20

Patienten vender til stadighed tilbage til dette ene tilfælde af tvangsanvendelse, hvilket gør det vanskeligt for patienten at komme videre under og efter indlæggelsesforløbet. Indsatsen for at opnå en fælles forståelse af det passerede kan efter tilsynets vurdering medvirke til, at et enkelt tilfælde af tvangsanvendelse ikke gør det helt så vanskeligt for patienten at komme videre.

Tilsynet finder det positivt, at Kolding Ungdomspsykiatriske Afdeling har valgt at benchmarke med Herning Psykiatriske Afdeling, som havde nedbragt tvangen med 30 til 40 pct.

Fler-familieterapi

§ 71-tilsynet finder det positivt med de beskrevne erfaringer med brugen af flerfamilieterapien på Børne- og ungdomspsykiatriske Hus Odense overfor patienter med anorexia nervosa.

Aktiviteter

Tilsynet finder det positivt med den måde, hvorpå den brede vifte af aktiviteter, kan dække flere individuelle behov og er velinddraget i dagligdagen på de enkelte afdelinger.

Information

Tilsynet finder det positivt, at der sker en registrering af den information, som patienterne får om deres rettigheder.

Telefonering og internetadgang

Tilsynet finder det positivt at der på begge afdelinger sker en afvejning af hensynet til den enkeltes adgang til telefonering og internetadgang og hensynet til beskyttelsen af enten patienten selv eller dennes medpatienter.

Patienter over 18 år

Tilsynet har tidligere udtalt, at tilsynet finder det beklageligt, at der kan være indlagt patienter under 18 år på en voksenafdeling.

Under henvisning til Kolding Ungdomspsykiatriske Afdelings oplysninger om, at der kan være patienter på afdelingen i alderen 14 til 25 år og at det i weekenderne forekommer at børn under 14 også er indlagt på ungdomsafsnittet finder tilsynet det beklageligt, at der skabes et afsnit, hvor børn, unge og voksne med sindslidelser opholder sig sammen.

Psykiatrilov

Tilsynet har noteret sig den ambivalens der kan ligge i psykiatrilovens bestemmelser ved indsatsen over for spiseforstyrrede patienter.«

Hele rapporten foreligger på § 71-tilsynet alm. del – bilag 167.

6. OPFØLGNING PÅ TIDLIGERE BESØG PÅ PSYKIATRISKE AFDELINGER M.V.

Det er tilsynets praksis, at der et års tid efter et tilsynsbesøg følges op på den rapport, som besøget mundede ud i, med forskellige spørgsmål til den ansvarlige myndighed.

Tilsynets arbejde i folketingsåret 2004-05 var præget af revisionen af psykiatriloven. Derfor var tilsynet ikke på egentlige tilsynsbesøg på psykiatriske afdelinger. Tilsynet besøgte derimod psykiatriske afdelinger i de 5 regioner og drøftede forslaget til revision af psykiatriloven.

Derfor har der ikke været grundlag for opfølgning.

7. B 49 – FORSLAG TIL FOLKETINGSBESLUTNING OM § 71-TILSYNETS VIRKSOMHED OG KOMPETENCE

Den 28. november 2006 fremsatte Tina Petersen (DF) m.fl. et forslag til folketingsbeslutning om § 71-tilsynets virksomhed og kompetence, hvor »Folketinget pålægger regeringen at fremsætte lovforslag, der giver hjemmel til, at § 71-tilsynet kan få adgang til at foretage uanmeldte besøg på private institutioner, der modtager administrativt frihedsberøvede personer. Lovforslaget bør endvidere klart angive de kriterier, tilsynet skal lægge vægt på i forbindelse med afgørelser om at foretage sådanne besøg.«

Forslaget var til 1. behandling den 21. marts 2007. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Socialudvalget. Den 10. maj 2007 afgav Socialudvalget betænkning over forslaget med følgende indstillinger og politiske bemærkninger:

»Et flertal i udvalget (udvalget med undtagelse af DF) indstiller beslutningsforslaget til forkastelse.

Venstres, Socialdemokratiets, Det Konservative Folkepartis, Det Radikale Venstres, Socialistisk Folkepartis og Enhedslistens medlemmer af udvalget afviser forslaget, idet partierne finder, at hensynet til den private boligs ukrænkelighed skal vægtes højere end adgangen for § 71-tilsynet til at gennemføre uanmeldte besøg på private døgntilbud, hvortil der er visiteret tvangsanslagte personer.

Partierne understreger samtidig, at § 71-tilsynet kan gennemføre anmeldte og aftalte besøg de pågældende steder, og at de anbragte personer i forvejen er underlagt tilsyn, der skal komme såvel uanmeldt som anmeldt, nemlig et generelt tilsyn fra beliggenhedskommunen og et personligt vedrørende den enkelte anbragte fra den anbringende kommune.

Partierne er enige med forslagsstillerne i, at det er vigtigt, at alle frihedsberøvede anbragte personer er underlagt et tilsyn, der skal komme uanmeldt, men partierne finder det tilstrækkeligt, at de uanmeldte besøg gennemføres efter de gældende regler for kommunalt tilsyn.

Beretning om tilsynets virksomhed for folketingsåret 2006-07

INDHOLD

Forord	05
--------------	----

§ 71-TILSYNETS VIRKSOMHED

1. Det retlige grundlag	07
2. Opgaver	07
3. Udtalelser	08
4. sammenfatning	08

BERETNING

1. Indledning	09
2. Konkrete sager	10
3. Henvendelser og spørgsmål til ministre og andre	11
3.1. Behovet for tvangsfjernelse af børn på asylcentre	11
3.2. Kommunernes tilsyn på asylcentre	12
3.3. Retningslinier for adgang til telefon og Internet	12
4. Opfølgning på årsberetninger fra de lokale psykiatriske patientklagenævn for 2006	13
4.1. Særlig opfølgning på de lokale psykiatriske patientklagenævn for 2005	13
5. Besøg på psykiatriske afdelinger m.v.	14
5.1. Bispebjerg Psykiatriske Afdeling	14
5.2. Odense og Kolding Børne- og Ungdomspsykiatriske Afdelinger	16
6. Opfølgning på tidligere besøg på psykiatriske afdelinger m.v.	18

5.2. Odense og Kolding Børne- og Ungdomspsykiatriske Afdelinger

§ 71-tilsynet aflagde den 2. marts 2007 anmeldte tilsynsbesøg på Odense og Kolding Børne- og Ungdomspsykiatriske Afdelinger. Tilsynet holdt møde med afdelingerne og Region Syddanmark og foretog en rundgang på de respektive afdelinger. Under rundgangen havde tilsynet lejlighed til at tale med personale og patienterne på afdelingerne.

Efter besøget udtalte tilsynet:

»Baggrunden for besøgene var de tal, der fremgik af Sundhedsstyrelsens reviderede tvangsstatistik for 2005 for afdelingerne, hvoraf det bl.a. fremgik, at Odense Børne- og ungdomspsykiatriske Hus havde brugt tvang overfor 35 ud af 41 indlagte patienter i 2005. Som det fremgår af tilsynets rapport fra besøget havde afdelingen 52 patienter indlagt i 2005 og 11 var omfattet af tvang.

Tilsynet vil på baggrund af besøgene henvende sig til indenrigs- og sundhedsministeren med henblik på en drøftelse af spørgsmålet om Sundhedsstyrelsens tvangsstatistik.

Fysiske rammer

Tilsynet fandt, at de fysiske rammer på begge de besøgte afdelinger var både meget gode og tidssvarende. Begge afdelinger havde på hver deres gode måde inddraget hensynet til patientgruppen i indretningen. Tilsynet fandt det bl.a. positivt, at patientstuerne fremstod som et meget privat værelse for den enkelte.

Belægning

Overbelægning medfører efter tilsynets opfattelse, at forholdene på afsnittene bliver mere trange, ligesom presset på fællesfaciliteterne bliver større.

Tilsynet skal i øvrigt understrege, at uhensigtsmæssig tidlig udskrivning ikke udgør en acceptabel del af løsningen på overbelægningsproblemer eller mangel på intensive sengepladser, idet uhensigtsmæssig tidlig udskrivning bl.a. øger risikoen for genindlæggelse.

Tilsynet har den forbindelse noteret sig, at der var overbelægning på Odense Børne- og ungdomspsykiatriske Hus på besøgsdagen og at der i 2006 var en belægningsprocent på 110 pct. på Kolding Ungdomspsykiatriske Afdeling.

Tvang

I forbindelse med brugen af tvang skal tilsynet fremhæve den opfølgende indsats, der tager sigte på at opnå en fælles forståelse mellem patient og personale om, hvad der rent faktisk skete i forbindelse med en tvangsanvendelse. Tilsynet har således i forbindelse med sit arbejde fået indtryk af, at det jævnligt forholder sig sådan, at en patient føler sig krænkede i forbindelse med et enkelt tilfælde af tvangsanvendelse i et indlæggelsesforløb, hvor tvang i øvrigt kan have været anvendt ved adskillige lejligheder.

Forord

Forholdene for de tvangsbragte børn ligger tilsynet meget på sinde også de børn, der er anbragt på private institutioner. Vi vil derfor i det kommende folketingsår være aktivt i dialog med kommunerne om kvaliteten i deres tilsyn med de private døgntilbud. – Et tilsyn med tilsynet –.

Det er ikke kun forholdene for de tvangsbragte børn, som tilsynet følger. Det er Folketingets § 71-tilsyns opgave at føre kontrol med forholdene for de personer, som under et kaldes administrativt frihedsberøvede. Det drejer sig også om tvangsindlagte psykiatriske patienter, demente, der bliver tilbageholdt på et plejehjem.

Opgaven følger af grundloven og omfatter ud over tilsynet med forholdene for administrativt frihedsberøvede personer også deres ret til at henvende sig til tilsynet.

Der er 9 medlemmer af § 71-tilsynet, som efter folketingsvalget den 13. november 2007 er: Sophie Løhde (V), Birgitte Josefsen (V), Anita Christensen (DF), Vivi Kier (KF), Jørgen Poulsen (NY), Karen J. Klint (S) fmd., Julie Skovsby (S), Özlem Sara Cekic (SF) og Anne Baastrup (SF).

I det kommende folketingsår vil vi fortsætte vores tilsynsaktivitet og holder møder med organisationer og myndigheder for hele tiden sætte fokus på, hvor der er behov for og mulighed for forbedringer for forholdene for administrativt frihedsberøvede.

Vi vil f.eks. fortsat have fokus på, hvordan forholdene for de administrativt frihedsberøvede er på psykiatriske afdelinger, når antallet af sengepladser reduceres.

For 10. år i træk har tilsynet valgt at udsende en pjece, der i kort form beskriver tilsynets kompetence, og som indeholder årsberetningen for det forgangne folketingsår 2006-07. Formålet med pjecen er at

udbrede kendskabet til vores arbejde i § 71-tilsynet til en bredere kreds af offentlige myndigheder, personale og - ikke mindst - de administrativt frihedsberøvede.

I år vil vi sende pjecen ud til ca. 250 forskellige myndigheder, organisationer, foreninger m.v. og det er muligt at få flere ved at henvende sig til vores sekretariat i Folketinget.

God læselyst

På § 71-tilsynets vegne

Karen J. Klint
formand.

ligesom presset på fællesfaciliteterne bliver større. På besøgsdagen lå der to patienter på det åbne fællesareal på afsnit E 9.

Tilsynet skal i øvrigt understrege, at uhensigtsmæssigt tidlig udskrivning ikke udgør en acceptabel del af løsningen på overbelægningsproblemer eller mangel på intensive sengepladser, idet uhensigtsmæssig tidlig udskrivning bl.a. øger risikoen for genindlæggelse.

Tilsynet bemærker i den forbindelse den relativt lavere dækningsgrad i forhold til resten af Københavns optageområder.

Udslusning

Tilsynet finder det beklageligt, at der pt. er 8 færdigbehandlede patienter, der alene afventer et passende botilbud.

Tvangsanvendelse

Tilsynet fandt det positivt med drøftelserne på mødet med afdelingen om brugen af tvang, gennembrudsprojektet og andre overvejelser om indretningen i den forbindelse.

Information

Tilsynet finder det positivt, at der sker en registrering af den information, som patienterne får om deres rettigheder.

Tilsynet skal anmode om at få en kopi af den standardhusorden, som psykiatrivirksomheden udarbejder, når den foreligger

Rygepolitik

Tilsynet finder det positivt med den velafbalancerede implementering af den nye rygepolitik.

Telefonering

Tilsynet finder det positivt at der løbende sker en afvejning af hensynet til den enkeltes adgang til f.eks. telefonering og hensynet til beskyttelsen af enten patienten selv eller dennes medpatienter.

Pårørendepolitik

Tilsynet finder det særdeles positivt, at afdelingen fortsat udvikler på allerede velimplementeret pårørendepolitik især de særlige forhold, der gør sig gældende for børn af psykisk syge.«

Hele rapporten foreligger på § 71-tilsynet alm. del - bilag 124.

Tilsynet har på møde drøftet de modtagne tilbagemeldinger fra lokale psykiatriske patientklagenævn og besluttede at tage dem til efterretning.

Tilbage meldingerne til tilsynet kan ses på § 71-tilsynet 2005-06 alm. del - bilag 212, 213, 214, 215 og på alm. del - bilag i indeværende samling 1, 4, 6, 13, 17, 24 og 59.

5. BESØG PÅ PSYKIATRISKE AFDELINGER M.V.

5.1. Bispebjerg Psykiatriske Afdeling

§ 71-tilsynet aflagde den 12. januar 2007 et anmeldt tilsynsbesøg på Bispebjerg Psykiatriske Afdeling E. Tilsynet holdt møde med afdelingsledelsen og Region Hovedstadens Psykiatri Virksomhed. Efterfølgende foretog tilsynet en rundgang på det lukkede gerontopsykiatriske afsnit og det lukkede almenpsykiatriske afsnit E 9. Under rundgangen havde tilsynet lejlighed til at tale med personale og patienterne på afsnittene.

Efter besøget udtalte tilsynet:

»Personale

Tilsynet finder det særdeles beklageligt, at ovennævnte personalemangel har medført, at 1 afsnit med 10 sengepladser vil være lukket i 1 år.

Tilsynet vil på den anden side også understrege vigtigheden af, at man til stadighed er opmærksom på sammenhængen mellem det faktiske antal personale og kvaliteten af behandling og pleje.

Tilsynet finder det positivt med de beskrevne initiativer til at imødegå rekrutteringsproblemerne.

Fysiske rammer

Tilsynet finder ikke, at de fysiske rammer på besøgsdagen var tilstrækkelige og tidssvarende, når der henses til, at afdelingen siden april 2006 har måttet undvære 10 intensive sengepladser på grund af personalemangel, og belægningsprocenten i de seneste 3 kvartaler af 2006 har været meget høj.

Tilsynet finder det derfor positivt med den beskrevne modernisering og genåbningen af de 10 intensive sengepladser pr. 1. april 2007.

Belægning

Tilsynet finder det kritisabelt, at der, udover perioden med det nedlukkede intensive afsnit med 10 sengepladser på de intensive afsnit, forekommer overbelægning i flere perioder i de seneste 3 år.

Overbelægning medfører efter tilsynets opfattelse, at forholdene på afsnittene bliver mere trange,

§ 71-tilsynets virksomhed

1. DET RETLIGE GRUNDLAG

§ 71-tilsynet er udtrykkeligt nævnt i grundloven.

Grundlovens § 71, stk. 6 og 7, har følgende ordlyd:

»Stk. 6. Uden for strafferetsplejen skal lovligheden af en frihedsberøvelse, der ikke er besluttet af en dømmende myndighed, og som ikke har hjemmel i lovgivningen om udlændinge, på begæring af den, der er berøvet sin frihed, eller den, der handler på hans vegne, forelægges de almindelige domstole eller anden dømmende myndighed til prøvelse. Nærmere regler herom fastsættes ved lov.

Stk. 7. Behandlingen af de i stk. 6 nævnte personer undergives et af Folketinget valgt tilsyn, hvortil de pågældende skal have adgang til at rette henvendelse.«

Bestemmelserne er baggrunden for, at man taler om Tilsynet i henhold til grundlovens § 71 eller i daglig tale § 71-tilsynet.

§ 71-tilsynet består af 9 medlemmer.

2. OPGAVER

Med hensyn til sine opgaver adskiller § 71-tilsynet sig fra Folketingets øvrige udvalg. På sine møder behandler tilsynet en række generelle og konkrete sager. Derimod bliver lov- og beslutningsforslag ikke henvist til behandling i tilsynet.

Tilsynet modtager henvendelser fra og om enkelt-personer, som administrativt er berøvet deres frihed. En del af disse henvendelser vedrører spørgsmål, som ligger uden for tilsynets kompetence, herunder spørgsmåle om lovligheden af selve frihedsberøvelsen. Andre sager finder tilsynet det mest hensigtsmæssigt at henvise eller videresende til de administrative klage- eller tilsynsmyndigheder på det pågældende retsområde. Tilbage er et antal sager vedrørende selve behandlingen under frihedsberøvelsen. Tilsynet behandler disse sager, som bl.a. giver anledning til besøg på psykiatriske afdelinger.

§ 71-tilsynet besøger som nævnt bl.a. psykiatriske afdelinger. Besøgene, der kan være enten anmeldte eller uanmeldte, er et meget væsentligt element i tilsynsvirksomheden. Som led i de almindelige bestræbelser på at følge med i, hvad der sker i regioner og kommuner på tilsynets områder, kan tilsynet også besøge væresteder, skoler m.v.

Ud over sine ordinære møder holder § 71-tilsynet også møder med foreninger m.v. Foreningerne kan bl.a. være med til at belyse, hvad der, set fra henholdsvis patienternes, de ældres, de pårørendes og personalets synsvinkel, giver anledning til problemer på tilsynets områder.

§ 71-tilsynet deltager desuden i konferencer m.v., som angår emner inden for tilsynets sagsområder.

De generelle og konkrete sager giver sammen med besøgene, møderne og konferencerne bl.a. anledning til, at tilsynet retter henvendelse til og stiller spørgsmål til ministre og andre.

3. UDTALELSER

§ 71-tilsynet kommer med sin vurdering af forhold, der vedrører behandlingen af administrativt frihedsberøvede. F.eks. kan tilsynet udtale kritik og komme med anbefalinger og henstillinger. Typisk sker det enten i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller på baggrund af besøg på en institution, hvor der er administrativt frihedsberøvede personer.

§ 71-tilsynet kan derimod ikke træffe afgørelser i konkrete sager, behandle en klage eller tage stilling til, om en beslutning om administrativ frihedsberøvelse er rigtig eller forkert.

4. SAMMENFATNING

§ 71-tilsynet er nedsat i henhold til grundloven for at føre tilsyn med behandlingen af de personer, som administrativt er berøvet deres frihed.

§ 71-tilsynet bestræber sig i hele sin virksomhed på at føre dette tilsyn på en sådan måde, at behandlingen - i vid forstand - af de administrativt frihedsberøvede personer til stadighed forbedres på såvel det konkrete som på det generelle plan.

adgang til telekommunikation ikke påvirker andre patienters adgang til telekommunikation.

De fleste afdelinger angiver ikke på nuværende tidspunkt at have internetadgang i selve afdelingen, men at der i særlige områder af hospitalet, f.eks. i ergoterapien, evt. kan være mulighed for at få bruge internettet.

Nogle amter oplyser, at retningslinierne er nedskrevet, f.eks. i afdelingens husorden, mens andre angiver, at der ikke findes skriftlige retningslinier.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan oplyse, at det følger af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien, at sygehusmyndigheden fra 1. januar 2007 skal sikre, at der på enhver psykiatrisk afdeling findes en skriftlig husorden, som er tilgængelig for patienterne. Husordenen skal indeholde generelle regler om patienternes udfoldelsesmuligheder under indlæggelsen på afdelingen, f.eks. regler om adgangen til at telefonere.«

Amternes udtalelser er vedlagt besvarelsen. Det bemærkes, at Vejle Amt ikke er fremkommet med en udtalelse.«

Se § 71-tilsynet alm. del - svar på spm. 10 og 11, jf. FT 2005-06.

4. OPFØLGNING PÅ ÅRSBERETNINGER FRA DE LOKALE PSYKIATRISKE PATIENTKLAGENÆVN FOR 2006

Det følger af lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien § 39, stk. 1, at de lokale psykiatriske patientklagenævn hvert år skal offentliggøre en beretning om deres virksomhed. Det følger samtidig af forarbejderne til den seneste ændring af loven, at det forudsættes, at bl.a. § 71-tilsynet bliver gjort bekendt med årsberetningerne.

Tilsynet har konstateret, at modsat tidligere år er alle årsberetningerne ikke indsendt til tilsynet på nuværende tidspunkt. Tilsynet er bekendt med den omstrukturering, der har fundet sted på statsforvaltningsområdet, og har derfor ikke rykket for de manglende årsberetninger.

Tilsynet vil, når samtlige årsberetninger fra de lokale psykiatriske patientklagenævn for året 2006 forelig-ger, drøfte årsberetningerne. Resultatet heraf vil fremgå af tilsynets beretning for Folketingsåret 2007-08.

4.1 Særlig opfølgning på de lokale psykiatriske patientklagenævn for 2005

Som nævnt i tilsynets årsberetning for folketingsåret 2004-05 ville der i beretningen her være en redegørelse for tilsynets opfølgning på tilsynets henvendelse til de lokale psykiatriske patientklagenævn sidste år om, der hos de enkelte nævn er en særlig procedure, der følger op på større variationer i om-gørelsesprocenten, og hvilke kriterier der i den forbindelse lægges til grund for, at en sådan procedure sættes i gang.

For så vidt angår spørgsmålet om forebyggelse af, at det bliver nødvendigt med en tvangsanbringelse, vil jeg henvise til Integrationsministeriet. Det er udlændingeloven, der udgør rammen for børnenes ophold her i landet, og det er derfor også udlændingemyndighederne, der har ansvaret for den primære omsorg til børnene på asylcentre. Foranstaltningerne i serviceloven, herunder tvangsanbringelser, anvendes således kun, når der ikke indenfor udlændingemyndighedernes regi findes tilstrækkelige hjælpemuligheder. Det er dog muligt at iværksætte forebyggende foranstaltninger efter principperne i serviceloven, hvis de rækker ud over det, som udlændingemyndighederne kan tilbyde, f.eks. tildeling af kontaktperson eller aflastningsophold.«

Se § 71-tilsynet alm. del - svar på spm. 8.

3.3. Retningslinier for adgang til telefon og Internet

I Folketingsåret 2005-06 spurgte tilsynet bl.a. justitsministeren om, hvilke retningslinier der er gældende, hvor en surrogat varetægtsfængslet indlægges på en lukket almen psykiatrisk afdeling og har begrænsninger i sin ret til f.eks. at telefonere eller bruge Internettet, når der på den almen psykiatriske afdeling er fri adgang til telefon og Internet?

Justitsministeren har svaret følgende:

»Justitsministeriet har til brug for besvarelsen anmodet Indenrigs- og Sundhedsministeriet om en udtalelse.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har oplyst, at ministeriet har anmodet amterne om bidrag til besvarelsen af spørgsmål nr. 10 og 11. På den baggrund har Indenrigs- og Sundhedsministeriet udtalt følgende:

»Amterne/H:S tilkendegiver generelt, at alle patienter har adgang til telefonering fra mønttelefon og/eller fra private mobiltelefoner. Det tilkendegives, at begrænsninger kan forekomme, f.eks. når der er risiko for gener for medpatienter, herunder f.eks. ved mobiltelefoner med kamera, og hvis behandlingsmæssige hensyn, f.eks. behov for ro hos bl.a. svært maniske patienter, nødvendiggør dette.

På nogle lukkede afdelinger inddrages eventuelle mobiltelefoner og opbevares af personalet. Hvis en patient ønsker at benytte sin mobiltelefon, kan patienten på anmodning få udleveret telefonen og f.eks. enten telefonere i forbindelse med terrænfrihed eller i afdelingens have eller samtalerum.

For så vidt angår retspsykiatriske patienter og andre patienter indlagt i henhold til rettens kendelse, anføres generelt, at brug af mobiltelefon og andre former for telefonering kan begrænses eller ophæves i det omfang, det er nødvendigt for at tilgodese rettens vilkår for indlæggelsen.

Det angives fra flere amter direkte, at ønske om restriktioner for surrogatvaretægtsfængslede patienters

Beretning

1. INDLEDNING

Tilsynet har i løbet af folketingsåret 2006-07 holdt 10 møder.

Tilsynets arbejde har i år været præget af drøftelser omkring tilsynets kompetence på området for tvangsanbragte børn, herunder hvorledes tilsynet ønsker at udøve sin tilsynsopgave på dette område.

I den forbindelse behandlede Folketinget i år et beslutningsforslag om § 71-tilsynets virksomhed og kompetence, hvor der var forslag om, at pålægge regeringen at fremsætte lovforslag, der skulle give § 71-tilsynet hjemmel til at foretage uanmeldte besøg på private institutioner, der modtog administrativt frihedsberøvede personer.

Tilsynet holdt et møde med Kommunernes Landsforening for at drøfte områder, hvor KL og tilsynet begge har en opgave, når det gælder forholdene for de tvangsanbragte børn og de demente, også set i lyset af kommunernes nye tilsynsforpligtelse efter kommunalreformen.

Tilsynet har desuden været på tilsynsbesøg på 3 psykiatriske afdelinger i år, herunder Odense og Kolding Ungdomspsykiatriske Afdelinger.

Tilsynet har endvidere holdt møde med Folketingets Ombudsmand, Dansk Psykiatrisk Selskab og Landsforeningen for Bistandsværger og Patientrådgivere i Danmark. Endvidere har tilsynet haft lejlighed til at deltage i konferencer m.v.

De generelle og konkrete sager, der løbende har været i tilsynet, har sammen med besøgene, møderne og konferencerne givet anledning til, at tilsynet har rettet henvendelse og stillet spørgsmål til bl.a. indenrigs- og sundhedsministeren, justitsministeren og forskellige regioner og kommuner.

2. KONKRETE SAGER

Tilsynet har i løbet af folketingsåret modtaget henvendelser fra og om enkeltpersoner, der administrativt er berøvet deres frihed. En del af disse henvendelser vedrørte spørgsmål, som ligger uden for tilsynets kompetence, herunder spørgsmål om lovligheden af selve frihedsberøvelsen. Andre sager har tilsynet fundet det mest hensigtsmæssigt at henvise eller videresende til de administrative klage- eller tilsynsmyndigheder på det pågældende retsområde. Tilbage er et antal sager vedrørende selve behandlingen under frihedsberøvelsen. Tilsynet har behandlet disse sager.

3. HENVENDELSER OG SPØRGSMÅL TIL MINISTRE OG ANDRE

3.1. Behovet for tvangsfjernelse af børn fra asylcentre

Til brug for tilsynets drøftelser om tilsynets indsats på området for tvangsfjernede asylbørn har tilsynet bl.a. stillet følgende spørgsmål til socialministeren:

»Hvorledes afdækker kommunerne behovet for at tvangsfjerne børn fra asylcentre?«

Socialministeren har i den forbindelse svaret:

»Der eksisterer to mekanismer, som skal sikre, at kommunen får kendskab til de børn på asylcentrene, der har behov for en anbringelse.

For det første har personalet på asylcentrene underretningspligt. Det betyder, at de har pligt til at underrette kommunerne, når de ikke selv, med de midler de har til rådighed, kan afhjælpe børnenes problemer i tide.

For det andet har kommunerne en tilsynsforpligtigelse i forhold til børnene på asylcentrene. For en uddybning af dette henvises der til svaret på spørgsmål 8, der beskriver tilsynet og det løbende samarbejde mellem asylcentrene og kommunerne.

Når hjælpemulighederne i udlændingemyndighedernes regi ikke er tilstrækkelige, vil den stedlige kommune, iværksætte en nærmere undersøgelse af barnets eller den unges forhold. Undersøgelsen har samme indhold som § 38-undersøgelsen, der er beskrevet i lov om social service, idet hjælpen ydes efter principperne i serviceloven.

Undersøgelsen skal afdække, om der er behov for yderligere støttetilbud til børnene end dem, udlændingemyndighederne kan tilbyde. Hvis det vurderes, at der er behov for en anbringelse, forsøger kommunen i første omgang at indhente et samtykke til anbringelsen fra forældremyndighedsindehaveren og den unge over 15 år. Hvis forældremyndighedsindehaveren og den unge over 15 år ikke vil give samtykke til en

anbringelse, kan sagen forelægges børn og unge-udvalget i den stedlige kommune, der har kompetencen til at træffe afgørelse om en tvangsanbringelse. Afgørelsen træffes efter de samme kriterier, som i lov om social service. Det vil dog være udlændingemyndighederne, der betaler for foranstaltningen, da hjælpen til børnene gives indenfor rammerne af udlændingelovgivningen.«

Se § 71-tilsynet alm. del – svar på spm. 7.

3.2. Kommunernes tilsyn på asylcentre

I forlængelse heraf spurgte tilsynet ind til, hvor kommunen fører tilsyn på asylcentre i den forbindelse, og hvad kommunerne gør for at forebygge tvangsfjernelser på dette område?

Socialministeren svarede i den forbindelse:

»Kommunerne har efter serviceloven en tilsynsforpligtelse i forhold til alle børn, der opholder sig i kommunen. Forpligtelsen dækker både børnenes generelle forhold i kommunen, jf. § 6 og forholdene for de enkelte børn i kommunen, jf. § 33. Denne tilsynsforpligtigelse omfatter også børn på asylcentre.

Socialministeriet gennemførte i foråret en rundringning til kommuner med asylcentre for at afdække praksis i forhold til tilsynet med børnene. Det fremgik her, at der føres tilsyn på centrene, og at det ofte sker i et samarbejde mellem kommunen og asylcentret gennem møder om børnene. Praksis i kommunerne vedr. tilsynet er forskelligt. Alle steder har de dog en form for løbende kontakt i form af, at asylcentret har en kontaktperson på kommunen, som de kan henvende sig til, hvis de har børn, som de er bekymrede for og i form af løbende møder mellem asylcenter og kommunen. På alle Røde Kors asylcentrene er der ansat en socialkoordinator, der er uddannet socialrådgiver, og som varetager kontakten til kommunen.

Generelt forholder det sig sådan, at kommuner med store centre eller centre med mange børn har et meget udbygget samarbejde med asylcentret. Ofte er der sagsbehandlere på kommunen, der udelukkende har børn på asylcentret som område, fast mødestruktur, beskrevne regningslinjer for samarbejdet og underretninger og flere steder også officielle tilsynsbesøg. Kommuner med mindre centre, hvor der i perioder ikke altid er børn, har mindre kontakt til centret, men i alle tilfælde er der en kontaktperson på kommunen, som centret kan henvende sig til. For de to centre, der drives af kommuner (Hanstholm og Brovst), gælder det, at asylcentret opfattes som en institution i kommunen på lige fod med andre institutioner. I princippet føres derfor samme tilsyn med asylcentret som med de andre kommunale institutioner. Børnene på asylcentret går også i den lokale folkeskole og kan få tilbud fra PPR mv.

Det skal i øvrigt også fremhæves, at SFI i deres undersøgelse af forholdene for børn på asylcentre fra 1. oktober i år skriver: »Det er vores indtryk, at asylcentrene etablerer kontakt med kommunerne, når det er relevant, og at samarbejdet langt overvejende fungerer.«